

ISSN:
3030-3311

Volume|2
Issue|9
November
2024

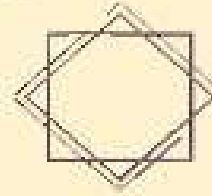
JCWS

ADVANCED SCIENCE INDEX

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

OpenAIRE | EXPLORE

**FAST SUPPORT
AND RESULT**
JOURNALS

**JOURNAL OF CONTEMPORARY WORLD
STUDIES**

---

www.bestjournalup.com

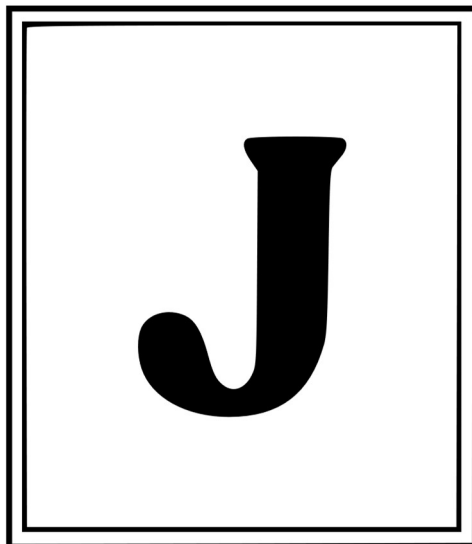

VOLUME | 2 ISSUE | 9 NOVEMBER | 2024

ТОМ | 2 ВЫПУСК | 9 НОЯБРЬ | 2024

JILD | 2 SON | 9 NOYABR | 2024

ISSN: 3030-3311

JCWS

Tuesday
November 26
2024

**KATTA MA'LUMOTLAR TAHLILINING BIZNES
QARORLARINI QABUL QILISHGA TA'SIRI**

ISSN:
3030-3311

Mustafoyev Erali Muhiddin o'g'li

Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universitetining Jizzax filiali Axborot tizimlari va texnologiyalari kafedrasasi assistenti.

Omonturdiyev Umarali Akbarali o'g'li

Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universitetining Jizzax filiali talabasi

G'aniyeva Gulzona Abdulla qizi

Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universitetining Jizzax filiali talabasi

Annotatsiya: Katta ma'lumotlar tahlili korxonalar qaror qabul qilishda inqilob qildi. Keng ma'lumotlar to'plamlari va ilg'or texnologiyalarning kuchidan foydalangan holda, tashkilotlar qimmatli tushunchalarga ega bo'ladilar, ongli tanlovlar qiladilar va raqobatbardosh bozorda oldinda qolishadi.

Kalit so'zlar: Tahlil, Ktta ma'lumotlar, texnologiya, biznes, tezlik, Big Data, operatsiyalar, Data Insights.

Email:

mustafoyev_erali@jbnuu.uz

©2024. Mustafoyev Erali

Muhiddin o'g'li, Omonturdiyev

Umarali Akbarali o'g'li,

G'aniyeva Gulzona Abdulla qizi

Published by Fast support and result LLC.

This is an open access article under the

CC BY-NC-ND license

Creative Commons
Attribution-NonCommercial-
NoDerivatives 4.0
International License

Biznes o'sishi uchun katta ma'lumotlar tahlili

Katta ma'lumotlar tahlili biznes qarorlarini qabul qilishni o'zgartirib, ma'lumotlarga asoslangan inqilobda cheksiz imkoniyatlarni ochib beradi. Keng ma'lumotlar to'plamidan foydalangan holda, tashkilotlar raqobatbardosh ustunlikka ega bo'ladi, tushunchalarni ochib beradi va ongli tanlovlar qiladi. 274 milliard dollarga baholangan global Big Data va tahliliy bozor operatsiyalar, mijozlar tajribasi va bozorni o'rganishda inqilob qiladi. Raqamli

landshaftda gullab-yashnash uchun katta ma'lumotlar tahlilini qabul qilish muhim bo'lib, muvaffaqiyatning yangi davrini shakllantiradi.

Katta ma'lumotlar tahlilini tushunish

Katta ma'lumotlar juda qiyin bo'lib tuyulishi mumkin. Biroq, uni oddiyroq tushunchalarga ajratish uning sirlarini yaxshiroq tushunish imkonini beradi. Ma'lumotlar tahlilining uchta eng muhim atributlari hajmi, tezligi va xilma-xilligi bo'lib, ular quyida muhokama qilinadi:

Hajmi

U ijtimoiy tarmoqlar, veb-saytlar, sensorlar va tranzaksiyalardan ma'lumotlarning katta oqimi bilan shug'ullanadi. Ushbu masshtabni boshqarish uchun taqsimlangan fayl tizimlari va bulutga asoslangan saqlash kabi ilg'or saqlash yechimlaridan foydalaniladi.

Tezlik

Bu jihat ma'lumotlarni yaratish va qayta ishlash tezligiga e'tibor qaratadi. Haqiqiy vaqtda biznes muhitida oqimlarni qayta ishlash va xotiradagi ma'lumotlar bazalari kabi texnologiyalardan foydalangan holda imkoniyatlardan foydalanish va muammolarni zudlik bilan hal qilish uchun tezkor tahlil zarur.

Variety

Big Data analitikasi turli xil ma'lumotlar turlarini o'z ichiga oladi, ular tuzilgan, yarim tuzilgan va tuzilmagan ma'lumotlar shaklida bo'lishi mumkin. Bu xilma-xillikni tahlil qilish qimmatli tushunchalarni olish uchun tabiiy tilni qayta ishlash va hissiyotlarni tahlil qilish kabi ilg'or usullarni talab qiladi.

Qanday qilib Big Data Analytics biznes qarorlarining aniqligini oshiradi va noaniqlikni kamaytiradi

Zamonaviy korxonalarda hayoliy tuyg'ulari endi o'tmishning qoldiqlari, ongli qarorlar muvaffaqiyatning kalitidir. Ma'lumotlarga asoslangan tanlovlar bizning qo'limiz ostidagi ma'lumotlarning ulkan dengizidan qimmatli tushunchalar xazinasi qulfini ochadi. Buning sababi, Big Data analitikasi Mashinani o'rganish va bashoratli tahlil kabi ilg'or vositalar yordamida xom ma'lumotlardan amaliy razvedkani ochadi.

Qaror qabul qiluvchilar iste'molchilarning xulq-atvori, bozor tendentsiyalari va sanoat naqshlari haqida chuqur tushunchaga ega bo'lib, ularga o'zgarishlarni oldindan bilish, imkoniyatlarni

aniqlash va raqobatchilardan o'zib ketish imkonini beradi. Katta ma'lumotlar tahlili bilan qarorlarning aniqligi noaniqlik yo'qolganda oshadi. Tashkilotlar xavflarni kamaytiradi, tuzoqlarni aniqlaydi va ma'lumotlarga asoslangan tanlovlarni amalga oshiradi. Keng ma'lumotlar to'plamini tahlil qilish yashirin naqshlarni ochib beradi va rahbarlarga ishonch bilan dadil qarorlar qabul qilish imkoniyatini beradi.

Katta ma'lumotlarning biznes operatsiyalariga ta'siri

Katta ma'lumotlarning ulkan salohiyati tashkilotlarda, xususan, operatsiyalarni optimallashtirishda inqilobiy o'zgarishlarni keltirib chiqardi. Ulardan ba'zilari quyida muhokama qilinadi:

1. Operatsion samaradorlik va mahsuldorlikni oshirish

Yaxshi moylangan mashinani tasavvur qiling, u mahsulotlarni muammosiz ishlab chiqaradi yoki misli ko'rilmagan aniqlik bilan xizmatlarni taqdim etadi. Big Data biznes uchun shunday qiladi. Kompaniyalar katta hajmdagi tuzilgan va tuzilmagan ma'lumotlardan foydalanish orqali o'zlarining operatsion jarayonlari haqida bebaho tushunchalarga ega bo'lishadi. Haqiqiy vaqt rejimida monitoring va tahlil qilish orqali qiyinchiliklar va samarasizliklar tezda aniqlanadi va hal qilinadi.

Shunday qilib, bu korxonalariga dalillarga asoslangan qarorlar qabul qilish imkoniyatini beradi, deb aytish mumkin, bu ularga ish oqimlarini optimallashtirish va jarrohlik aniqligi bilan resurslarni taqsimlash imkonini beradi. Ishlab chiqarish liniyalarini soddalashtirishdan tortib, takrorlanuvchi vazifalarni avtomatlashtirishgacha, kompaniyalar endi asosiy e'tiborni haqiqatda muhim bo'lgan narsalarga qaratishi mumkin.

2. Data Insights orqali ta'minot zanjiri boshqaruvini takomillashtirish

Har bir biznesning zamirida uning ta'minot zanjiri yotadi - eng kichik uzilishlar ham jiddiy oqibatlariga olib kelishi mumkin bo'lgan nozik tizim. Xom ashyo olishdan tortib to yakuniy mahsulotni yetkazib berishgacha bo'lgan butun ta'minot zanjiri haqida keng ko'rinishni taklif qiluvchi Big Data analitikasiga kiring. Yetkazib beruvchi ma'lumotlarini, inventarizatsiya darajasini, transportni va mijozlar talabini o'rganish orqali korxonalar uzilishlarni oldindan bilishlari va tezkor strategiyalarni yaratishlari mumkin. Bunday bashorat tovar va xizmatlarning uzluksiz oqimini kafolatlaydi, mijozlar ehtiyojini qondirish va sodiqlikni oshiradi.

3. Resurslarni taqsimlash va xarajatlarni boshqarishni optimallashtirish

Byudjetni taqsimlash har doim biznes uchun qiyin bo'lgan. Big Data tenglamadan taxminlarni olib tashlaydi va uni ilg'or tahlil orqali ma'lumotlarga asoslangan aniqlik bilan almashtiradi. Bu kompaniyalarga o'zlarining xarajatlar sxemalarini chuqur tushunish va keraksiz xarajatlar sohalarini aniqlash imkonini beradi. Resurs taqsimotini optimallashtirish orqali korxonalar xarajatlarni kamaytiradi va investitsiyalarning daromadlilikini oshiradi. Ushbu yangi moliyaviy chaqqonlik tashkilotlarga o'sish, innovatsiyalar va mijozlar ehtiyojini qondirishga yordam beradigan sohalarga mablag' ajratish imkonini beradi.

Qiyinchilik va xavflarni yengish yo'llari

Ma'lumotlarga asoslangan bo'lish yo'lida qiyinchiliklar mavjud. Mana bir nechta qiyinchiliklar va ularni hal qilish usullari:

Ma'lumotlar maxfiyligi va xavfsizligini mustahkamlash

Katta ma'lumotlar bilan birga ma'lumotlarning sizib chiqishi va buzilishi

bilan bog'liq muammolar paydo bo'ladi. Shuning uchun maxfiy ma'lumotlarni himoya qilish va axloqiy va huquqiy oqibatlarini hal qilish muhimdir. Buni shifrlash, kirishni boshqarish vositalaridan foydalanish va qoidalarga rioya qilish orqali amalga oshirish mumkin.

Katta hajmdagi ma'lumotlarni to'g'irlash

Eksponensial ma'lumotlarning o'sishi kengaytiriladigan infratuzilmani talab qiladi va bulutli hisoblash va taqsimlangan saqlash bu borada moslashuvchan echimlarni taklif qiladi. Ilg'or integratsiya texnikasi va ma'lumotlar ko'llari, shuningdek, boshqaruvni soddalashtirish va tahlil qilish uchun qulaylik yaratishga yordam beradi.

Ma'lumotlar sifatiga intilish

Ishonchli va aniq ma'lumotlar oqilona qarorlar qabul qilish uchun juda muhimdir. Shuning uchun ma'lumotlarni ishonchli boshqarish, tozalash jarayonlari va tekshirish mexanizmlarini ta'minlash juda muhimdir. Ishonchlilikni oshirish uchun avtomatlashtirish va ma'lumotlarni boshqarish amaliyotlaridan foydalanish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Bay H., Tuytelaars T., Van Gool L. Surf: Speeded up robust features // Computer vision - ECCV 2006. -Springer Berlin Heidelberg, 2006. - Pp. 404-417.
2. Razzoq o'g'li M. R. et al. BRAYL MATN TASVIRLARIGA DASTLABKI ISHLOV BERISH USULLARI //Ta'limda raqamli texnologiyalarni tadbiq etishning zamonaviy tendensiyalari va rivojlanish omillari. - 2024. - T. 31. - №. 2. - C. 107-110.
3. Мустафоев Е., Холматов Ж. Brayl matn tasviri sifatini oshirish usullari //Информатика и инженерные технологии. - 2023. - Т. 1. - №. 2. - С. 23-27.

4. Холматов Д., Мустафоев Э. Zamonaviy diskret matematikaning vazifalari //Информатика и инженерные технологии. – 2023. – Т. 1. – №. 2. – С. 352-356.
5. Mixliyev R., Mustafoyev E. MIKROSKOPDAGI TASVIRLARDA HUJAYRALARNI SANASH VA ANIQLASH ALGORITMI //International Journal of scientific and Applied Research. – 2024. – Т. 1. – №. 1. – С. 30-32.
6. Mustafoyev E. M., Maydonova Z. N. MOBIL ILOVA YARTISHDA FOYDALANILGAN ONLAYN APP INVERTOR PLATFORMASIDAN FOYDALANISH //Лучшие интеллектуальные исследования. – 2023. – Т. 10. – №. 6. – С. 23-28.
7. Mustafoyev E., Dustbekova M., Kamolova D. MASHINALI O 'RGANISH JARAYONIDA ENG YAXSHI QO 'SHNILAR ALGORITMINI QO 'LLASH //International Journal of scientific and Applied Research. – 2024. – Т. 1. – №. 3. – С. 84-88.
8. Javlon K., Erali M. STRUCTURE AND PRINCIPLE OF OPERATION OF FULLY CONNECTED NEURAL NETWORKS //International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research. – 2023. – С. 136-141.
9. Muhiddin o'g'li M. E., Razzoq o'g'li M. R. BRAYL MATN TASVIRLARNI TANIB OLIHDA CHUQUR O 'QITISH MODELIDAN FOYDALANISH //Ustozlar uchun. – 2024. – Т. 58. – №. 3. – С. 127-132.
10. Kurz D., Benhimane S. Gravity-aware handheld augmented reality // Mixed and Augmented Reality (ISMAR), 2011 10th IEEE International Symposium on. – IEEE, 2011. – Pp. 111-120.